భావి-వాంఛ

శ్రీ పినిశెట్టి శ్రీరామమూర్తి

★

ఎన్ని శాస్త్రాలు వల్లిస్తేనేం, ఎంత తెలివయినవాడైతేనేం—కన్య జీవితాన్ని అధోగతిపాలు చేస్తూ—స్వార్థం కోసం సంచారం చేస్తూ, సంఘాచార సంపన్న నంటూ సంక లేగుర వేసుక తిరగడం. ఉన్న భూమిని వృద్ధి చేసుకుంటూ సత్యభామలాంటి చక్కని రెండోపెళ్ళి పెళ్ళాంతో సంతోషంగా కాలం గడుపుకుంటూ నాకేసయినా చూసేవాడు కాదు మానాన్న. కన్నకడుపు కాబట్టి నేను అమాయకురాలిగా ఉన్నప్పటికీ ఆనంద సందిళ్ళలో నన్నదిమి ముద్దెట్టుకునేది మాయమ్మ...యీ మారేడుతల్లో మాయ నెపాల్తో నన్ను మరీ మరీ సాధించుక తినేది. ఎదురుగా చూస్తూ పెళ్ళాం మాటలు ప్రేమ సుధారసంలా ఎంచుకొని, పైగా నన్ను తిడుతూయుండే వాడు మానాన్న... మారుపెళ్ళి చేసుకొన్న కొందరు మహానీయులు భార్య చేతుల్లో కీలుబొమ్మల్లా తయారవుతారు కావోసు... నాచిన్నతనాన్నే కళ్ళల్లో కారంగొట్టి పెళ్ళిచేయడమా? తీరా ప్రపంచ ఊహల్లో పడేటప్పటి కల్లా పెళ్ళిచేసుకున్నవారు పరలోకాన్ని చేరుకోవడమా? అన్నెం పున్నెం తెలీని నాలాంటి అందగత్తెలపని అంతే కదూ? అంద మేమిటి? అందం లేకపోవడ మేమిటి? యీ నాలాంటి కన్యల బ్రతుకంతే? ఎవరూ సమాధానం చెప్పేవారూ...విధం చెడని ఆడాళ్లకు మళ్ళీ పెళ్ళి చేస్తే తప్పా? అనాచారంగా—అన్యాయంగా—అసహ్యంగా—మగవాళ్లు ఎన్ని పెళ్లిళ్ళు చేసుకున్నా తప్పులేదూ?......అవును సంఘ సంస్కర్తలు, మగ మహారాజులు వారికేం.

మాయింటెదురుగా శాస్త్రిగారు దాము యిల్లుంది. వాళ్ల దామూ నేనూ అయిదో క్లాసువరకూ ఒక్కస్కూల్లోనే చదువుకున్నాం. చాలా శాంత స్వభావం కలాడని అతని నడవడికలే చెబుతాయి. మేం చదువుకొనే సమయంలో కూడా చాలా తెలివిగా మాష్టర్లకు సమాధానం యిస్తూ వాళ్ళ ప్రేమకు పాత్రుడయ్యేవాడు. అతని సద్గుణాల్తోబాటు అందంకూడా అభివృద్ధి చెందుతూంది. వాళ్ళ నాయన ధనంకలాడు కనుక బి. ఏ. పేసయ్యేంత వరకూ చదువు చెప్పించాడు. ఉద్యోగం మాత్రం దొరక్క పోవడం వల్ల దాము యీమధ్య యింటిదగ్గరనే ఉంటున్నాడు. నేనెందుకైనా మావీధి అరుగుమీద కొస్తే—నాకేసి జాలిగా చూస్తూ పెదిం విప్పబోయేవాడు మాటాడాన్కి. నాకుమాత్రం చాలా భయం వేసి యింట్లోకి వచ్చేసేదాన్ని—అతని మనోభావం బాగా అవగాహన చేసుకోగల్గాను. నానాటికీ అతని విరాజిల్లే నేత్రాల్లోంచి వచ్చే ప్రేమ వీచికలు నాహృదయంలో నాటుకపోయాయి.

◆ ◆ ◆

ఆరోజున మనశ్శాంత నేదాన్కి నాహృదయంలో తావులేదు. కారణం ఏమిటో అర్థం చేసుకోడాన్కి నామట్టు నాకు గ్రాహ్యం కావడల్లేదు. అటు యిటూ తిరగాను. అల్లిబిల్లిగా అల్లుకొన్న మాలతీ తీగ చూచేటప్పటికల్లా నామనోసాగరం తహ తహలాడింది. ప్రకృతిలో ఉండే ప్రతివస్తువునీ పరి పరి విధాల విమర్శించా—ఎలా తర్కించినా నామనో బాధకు శాంతి అనేది శూన్యం. యింకేమీ నాకు తోచలే, తిన్నగా వీధరుగు మీదికి పోయి నిలబడ్డా—ఎదురుగా దాము ప్రత్యక్ష మయ్యాడు......ఏదో పేపరు చూస్తూ యున్నాడు. నేను కొద్దిగా కాలుతో ధ్వనిచేశా—ప్రక్కవాటుగా నాకేసి చూశాడు. శాంతియుతంగా యుండే చల్లని చూపులవల్ల నామనస్సులో ఉండే కలవరం కొంత శాంతించిది. 'చిలిబిలా' చిందులాడే ఆ పెదాల చిరునవ్వు నాకు స్వర్గధామంలా తోచింది. నా నేత్రాల కోరిక—చూసినా యింకా చూడాలనే ఉంది. నాజంకు వాంఛ—ఎవరయినా చూడబోతారు యింట్లోకి నడూ అన్నట్టుంది యిప్పుడెట్లా...

"లీలా......యిలారా—"

అనే మధురధ్వని నాచెవులకు సోకింది..."కలా—" అనుకున్నా—మళ్ళా అదే పిలుపు..."ఎవరా?—" అని ఆశ్చర్యంగా చూశాను. అర్థంలేని ఆనందం నన్నావరించింది. ఆపిలుపులో వాణి ప్రతిధ్వనిస్తుంది. 'చటుక్కన' లేచి తన వీధరుగు మీద దాము నిలబడ్డాడు. అతడే పిల్చాడు అనుకున్న అప్పుడు.

యీసమస్య ఎలా పరిష్కారం కావటం భావి—వాంఛకు భగవానుల్లా తోస్తున్నాడు. ఎన్నడూ నన్ను ఆహ్వానించని ఆ చక్కని పిలుపును ఏలా తిరస్క

రించనూ? వెళ్లాలి తప్పదు......అయ్యో! అన్నింటికీ అప్పట్లో ఆధారంగా కనుపించే—చవతితల్లి చూస్తే చంపేయదూ?...చంపినా యిష్టమే లేనిపోని అపనింద నామీద త్రోస్తే సేభరించగలనూ?......వెళ్ళూ—వెళ్ళూ— వద్దు...వద్దు... అంతరాత్మ ఆమాయా మనసూ నాలో అట్టహాస కోలాహలాన్ని రేకెత్తిస్తున్నాయి.

"ఏం...లీలా—నీకంత భయం. పిలిస్తే రావూడదు—" అన్నాడు ఆదరణగా దాము.

"......రాకేం...కాని...మా—" అంటూ తలవంచుకొని ఎదురకు ఒక్క పాదం వేశా—"సిగ్గూ—బొగ్గూ—లేదటే; వెధవముండవు. వీధిలోపడి వయసొచ్చిన కుర్రాళ్లతో మాట్లాడుతావూ— యింట్లోకి రావేం...తలగొరిగి గెస్తే నేగాని నీరోగం కుదరదు. మీ నాన్న రానియ్యి—" రయ్యి—మంటూ రణగొణ ధ్వనితో నాదగ్గరకు మాచవతి తల్లి వస్తే—అట్టే నా ప్రాణాలు పోయినట్టయింది. దాము నిర్ఘాంత పడి నా అభాగ్య జీవితాన్కి ఆశ్చర్యపోతూ అలాగే నిలబడి పోయాడు. ఎదురు కేసిన పాదం వెనక్కేసుకున్నా—నాకళ్ళలోంచి ధారగా కన్నీటి జలం ప్రవహించింది. అదే దాము పాదార్పితం అనుకున్నా—స్వాతంత్రము లేని జీవశ్చవంలాంటి నాజన్మ వృధా......

◆ ◆ ◆

ఆరాత్రి......

యిద్దరూ కలసి ఏకటాకీని అర్ధరాత్రం వరకూ అనరాని మాట్లు అంటూంటే అన్నింటికీ వోర్చుకున్నా—పెళ్ళాంమాట ఊతంగా తీసుకొని అన్యాయంగా "ఏమేవ్ అమ్మాయీ నీబుద్ధి మారిపోతూంది మాకులాన్ని భ్రష్టత గావించేలాగున్నావూ—" అన్నాడు మానాన్న.

"యింకా సందేహం ఎందుకూ—" రాగం తీస్తూ మరీ అంది మారేడు తల్లి.

"మరీ—దీనికీ—ఆలోచన."

"ఏముందీ— నున్నగా క్షవురం చేయించడమే—"

అబ్బా! ఏమిటో దుఃఖ మైకం నన్ను కమ్మేసింది ఆలోచన అవగాహనా అన్నీ శూన్యమయ్యాయి. ఆసమయంలో—అందంగా నొక్కు నొక్కులుగా నొక్కుకో మెరుపుతో 'తళుక్' మని మెరసిపోయే నాతల వెంట్రుకల్ని ఖండన చేయడాన్కి ఆమంగలాడ్కి చేతులెట్లా వస్తాయి... ఆమాట ఉత్సరించడాన్కి మానాన్నకు నోరెట్లా వస్తుందీ—? ...అయ్యో! నామనస్సు కోమలం. అంచేత అందరి మనస్సూ అలాంటి మృధత్వం దాల్చే వుంటుందని నా అభిప్రాయం. అంత సున్నిత మనస్సు సంఘాన్నాశ్రయించుక తిరగేవాళ్లకుండవు. వాళ్లవి మనస్సులు కావు. నల్లటి యినుపగుళ్ళు—కఠినపు పాషాణపు రాళ్ళు—ఒకళ్లను ఏడ్పించడం వాళ్ళ ఉసురు తమ శరీరాన్కి మగ్ధనా చేసుకోవడమే వాళ్ళనిత్య ప్రవర్తన. 'ఉసురు' అంటే హృదయంలోంచి వచ్చే వేడి నిట్టూర్పు—అదే కఠినాత్ముఁను పటాపంచలు చేసే పర్వ అవుమధం—అదే విధవ కన్యల ఒంటికి ని-కియున్న రక్తధార—అదే దానికి గురి అయిన వాళ్ళను అధోగతి పాలుచేసే పిశాచం.

ఛీ! ఛీ! నూరేళ్ల జీవితం దుఃఖసాగరంలో చేతరాని యీతతో శ్రమపడే దానికన్నా ఒక ఘడియలో అకాల మృత్యువునకు బలికావడం మంచిది. ఆతరువాత యీజీవి ఎటుపోతే ఎవరికేం:—భగవత్ సృష్టిలో బాల్య యవ్వన కౌమార వృద్ధాప్యాల్తో మిళితమై పుట్టిన యీ శరీరాన్నీ—భర్తలేని బాధపడే భయానక నరక కూపాన్ని త్యజిస్తేనే మంచిది.

చక్కటి ఆలోచన. అందకార బంధురమైన ఆ అర్ధరాత్రాన్ని యిల్లు విడచి బయటపడ్డా. నలుదిశలూ నల్లటి మసిపూచినట్టుంది నాహృదయ సీమ ఆ ఆకారమే దాల్చింది. కాని ఆకాశాన్కేసి చూస్తే 'మిలుకు మిలుకు' మంటూ నక్షత్రాలు' పూర్ణ వెల్తురులేక మెరుస్తూన్నాయి. వాటిని చూడ్డంతోనే ఆశ బంధువులు కూడా నా ఆత్మలో అక్కడక్కడా ఉద్భవిస్తున్నాయి. దాము నాహృదయ పటంమీద స్పష్టపడుతూ భావి—వాంఛకు పాశబద్ధురాలుగా చేస్తున్నాడు. ఛీ! ఆనక్షత్రాలు కూడా గగనాన్ని లేకుండావుంటే ఒక్క మేఘంవచ్చి ఆనక్షత్రాలన్నింటినీ మింగేస్తే నా దాముని కూడా మృత్యువాత పడేంతవరకూ మర్చిపోగలను.

◆ ◆ ◆

అప్పుడే మైలుదూరం వరకూ నడిచాం, శరీరం అంతా ముచ్చమటలు కూడా పోశాయి. ఎదురుగా తన చిన్నవాగులుతో చెలరేగుతూన్న నదీగర్భంలో దాకొందామనే వాంఛ మరీ పెరిగిపోయింది. ఆ

చీకటి రేయి—ఆ అర్ధరాత్రి సమయాన్నీ—ఏంపుట్టి మునిగి పోయిందో—'కూఁ!' అని కూస్తుంది కోకిల. దానికూత యిదివఱ్ఱ ఎంతో ఆనందం గొల్పేది. కాని యిప్పుడో—ఆకూత ఒక బల్లెం పోటులా అనిపిస్తుంది. నిశ్శబ్దంగా వున్నట్టయితే నాకార్యాన్ని నెరవేర్చుకో డానిక్కి ఏమీ అడ్డంకులు రావు. కాని యీ శకుంత సంతానాలు కొద్దిగా గజ బిజ చేస్తూంటే నామనస్సు భయ కంపిత మవుతుంది.

నది దగ్గరగా చేరుకున్నా నదీతరంగాల్లోంచి చల్లని పిల్లవాయు వీచికలు 'రా' రమ్మని నాశరీరాన్ని తమ స్పర్శచే లాగుతున్నాయి. నవమీ రాత్రి కావడంవల్ల అర్ధ బింబాకారంతో శశాంకుడు సముద్ర గర్భంలోంచి అప్పుడే లేస్తూ వెలుతురు రేఖలు విరజిమ్ముతున్నాడు. ఆచంద్ర బింబాన్ని చూడ్డం తడవుగా దాము నాహృదయంలో కదలాడు. కదలడంతోనే భావి—వాంఛకు మనస్సు వెనుక్కి లాగుతోంది.

తర్జన భర్జనచేసే కొద్దీ భావికాలాన్ని దాముతో సంచరించాలనే వాంఛనీయం పెచ్చు పెరుగుతోంది. 'పిచ్చి—దాము...నాతో సంచరిస్తాడూ? వట్టిది—కల్ల—అబద్ధం—అసత్యం...సంఘాన్ని నిరసించడు' అనుకన్నా పూర్తిగా విరక్తిభావం కలిగింది. నదివద్దకు జేరి చేతులెత్తి "కృష్ణా! నాలాంటి అభాగ్య జీవితాల్ని నీనాటక రంగంలో సృష్టించద్దు— సృష్టించినా నా సోదరీ మణులకు భర్తలతో తులతూగే భాగ్యం కలగజెయ్యి— అన్యాయంగా నాలాంటి కన్యలను తన పొట్టను పెట్టుకొంటున్న యీసంఘాన్ని మారణ హోమంలో త్రోచెయ్యి—కృష్ణా నీలో నన్ను ఐక్యం చేసుకో—" అంటూ చేతులెత్తి అమాంతంగా గోదావరి గర్భంలో వాలిపోయా...

....

"ఎ...వ...రూ" వికారంగావుంది, తల తిరిగి పోతూంది. కళ్లంటా ముక్కువెంటా నీళ్ళు కారుతున్నాయి. నాశరీరం నాయధీనాన్ని లేదు. ఓపిక లేకుండా—ఎదురుగా నిలబడ్డ వ్యక్తిని ప్రశ్నించా—

"లీలా— మాట్లాడేవూ— బ్రతికావూ—" అంటూ అపరమిత సంతోషంతో నాచేతు లదిమిపట్టి ముఖంలో ముఖంపెట్టి చూశాడు. చందమామ లే వెలుతుర్లలో—అతని ముఖంలో చక్కని మెరుపు ప్రతిధ్వనించింది. అతని శిరోజాలు చింపిర చింపిరిగా నీటితో తడిసున్నాయి. అపాద మస్తకంగా నీటితో తడిసుండి చలితో వణకుతున్నాడు. అంత అవస్థకు గురి అయిన వారెవరా? అని తేరిచూశా—అర్థమయింది.

"దామూ—" అని ప్రశ్నించా

"ఆఁ లీలా! నిన్ను నీటిలోంచి పైకి లాగింది నేనే! నేనే!" అత్యుత్సాహంగా ఆత్రుత భావంతో సమాధానం యిచ్చాడు.

"నాలాంటి అభాగ్యులను దుఃఖ పరంపరలో కృంగిపోయేదారి చూపించడానిక్కి అవతరించావా దామూ?"

"ఏం చేసేం తప్పుచేశా—"

"నాదుఃఖాన్ని నదిగర్భంలో అంతం చేయడానిక్కి ఆనందంతో దుంకితే నా ఆనందాన్ని మళ్ళా దుఃఖమయం చేయడానిక్కి పైకి లాగావు అది తప్పు కదూ?"

"దుఃఖాన్ని అంతంచేసి ఆనందాన్ని చేకూర్చాలనే సద్భావంతోనే పైకిలాగేను లీలా—నాపై ఆలాంటి నేరం మోపడం అధర్మం కదూ!"

"ఎట్లా నాకు ఆనందాన్ని చేకూర్చగలవూ?"

"పెళ్లే ఆనందానిక్కి కారణం"

"సంఘం"

"ఆ—సంఘం—స్త్రీలపాలిటి ఆనంద భంగం—స్వార్థం కోసం ప్రాకులాడే ఆసంఘానిక్కి లొంగను లీలా!"

"నిజం...నిజం..." అపరమిత నూతనోత్సాహంతో అన్నాను.

"ముమ్మాటికీ—" ఆనందంతో సమాధానం యిచ్చాడు.

"దామూ నేనిలా వెడతాననీ గోదావరిలో పడతాననీ నీకేలా తెల్సు?"

"నిన్న నీకు అవమానం జరగడం నా కాశాభంగం కలగడం మొదలు మీయింటిలోంచి వచ్చే ప్రతిధ్వనీ ఆలకిస్తూ ప్రతిచ్ఛాయా పరికిస్తూవున్నా—అర్ధరాత్రాన్నినీ వీలారావడం నేను నీవెనుకాలే బయలుదేరడం నీవు నీటిలోపడిన తర్వాతనే లేవదీయడం యిది జరగిన కథ—అయితే లీలా యింత సాహసించడం నీలాంటి..."

"సహసించాను. కాబట్టే యింత సంతోషప్రదమైన ఆనందమయమైన భావి—వాంఛకు గుర్తి అయ్యా—"అన్నాను.

ఆనాటినుంచి మేమిద్దరం ఒకటయ్యాం.